

सनासच आरती करा असें म्हणूं लागलें. पण दादासाहेब खापड्यांनी तसें करूं नये आरती महाराजांसच करावी. पण ती वापूसाहेबांनी न करितां या वाण्याचे हातानें करावी, (तेथें एक म्हणाला वाण्या होता) असें सांगितलें. तेव्हां त्याचे हातीं आरती दिली. पण तितक्यांतच महाराज आपण होऊन सिंहासनावर बसले व मग रीतीप्रमाणें आरती झाली. पण महाराजांचे संतापाचें कारण समजेना.

दुसरे दिवशीं कोपरगांवांवरून एक वक्रील आले ते म्हणाले "महाराजांचे भक्तावर एक फौजदारी मुकदमा होता. कोर्टानें त्याला शिक्षा दिली. तितक्यांत मी तेथें गेलों. केस पाहून मुकदमा घेतला व अपील दाखल केलें. चमत्कार हा झाला की, कोर्टानें आरोपीची चालचलण मला विचारली व मी प्रतीवादी निर्दोष आहे अशी खात्री दिली. त्याबरोबर आरोपीस सोडून दिलें. हें असें अकस्मात कसें झालें याचें आश्चर्य वाटून महाराजांचे दर्शनाकरितां आलों. कारण त्या भक्तानें मला महाराजांची कीर्ती सांगितली, व "महाराजांचेच रूपेणें मी दोषमुक्त झालों असें तो म्हणाला होता."

"प्रगट गुहा बोले ॥ १५३ ब्रह्मचि ठेले ॥" असें ज्ञानेश्वर महाराजांचे आरतींत आहे. असेंच वर्तन महाराजांचें होतें.

महाराजांचे निरर्थकचैतकीस एक फाटकें तरटें होतें. पण त्यावर महाराजांची अतिप्रीति एक दिवस महाराज दिश्टी गेले असतां ती तरटी फेकून देऊन त्या जागीं रेशमी गादी एका भक्ताने घातली. महाराज प्रातर्विधी आटोपून आसनावर येण्याबरोबर त्यांनी फाटकी तरटी न दिसतां नवी गादी दिसली. त्याबरोबर जो त्यांनी संताप केला त्यासरसी धुनी व गादी फेकफाक करून शिव्यांचा वषाव सुरू केला. पण ती ताटकी तरटी येण्याबरोबर त शांत झाले. एक दिवशी मला लोकानी ती तरटी फेकून दुसरी एक टाकण्यास सांगितलें पण मी तसें न करितां आरतीची वेळे झाल्यावर सर्व उभे राहिले त्या वेळेस तरटी फाटण्याविषयीं खुणेनें महाराजांस प्रश्न केला व महाराजांनी खुणेच संमति दिली. ती पडते फळाची आज्ञा सिकाल्याबरोबर दादासाहेबांस सांगितलें त्यांनीं लागलेंच

एक गीतें विकत घेतलें तें मी महाराजांचे वसण्याचें जागीं घालून पाटकी तरटी फेंकून दिली. आरती झाल्यावर महाराज शांततेनें बसले. भक्तजन सेवा करून राहिले. इतक्यांत त्यांनीं आपली चिळीम मला दिली व पांच लाडू मागितले व ते देण्याचे मी कवळू केले. नंतर सर्वांबरोबर मी घरीं गेलों. पण लाडूवांची मला चिंता लागली की, मी ह्या परस्थळीं लाडू कसे करणार ? केले तरी दुसऱ्याचे मदतीनें, ते महाराज ओळखतील. शिवाय पांचच लाडू कां मागितले ? नुसते लाडूच कां मागितले नाहीं ? असा मनाशी विचार करीत दिवस घालविला. रात्री त्याच चिंतनांत झोंप लागली. पण लवकरच ती उघडली व एक श्लोक करण्याची स्फूर्ति झाली. व लागलाच श्लोक तयार झाला. सकाळीं त्याचें पुढचा श्लोक करीत बसलों. तो; रा. दीक्षीत हे महाराजांकडे जात होते त्यांनीं माझी कविता पाहिली व दर्शनास गेले. कांहीं वेळांनीं स्नान करून मीही दर्शनास गेलों. पण जाण्याबरोबर महाराजांनीं लाडू मागितले. मी कांहीं बोललों नाहीं. तरी दीक्षीत म्हणाले लाडू तयार होऊन राहिले. असें म्हटल्याबरोबर महाराज स्वस्थ बसले. दुसरे दिवशीं पांच श्लोक तयार करून कागद महाराजांचे स्वाधीन केला. (पांचाचे वर श्लोक करण्यास डोकें बरेंच चालविलें पण कांहीं सुचेना तेव्हा पांचच कश्लोक कोयम केले). त्यांनीं तो पाहून मला वाचाबयास आला केला. जे श्लोक वाचीत असता महाराजांनीं मस्तकावर हात ठेविला. त्या वेळेस जी मनाची स्थिति झाली ती अवर्णनीय होती. त्यानंतर प्रत्येक कविता तयार करावी व त्यांना दाखवावी व त्यांचे आज्ञेनें वाचून दाखवावी असा क्रम सुरू ठेवून ' साईनाथ सगुणोपासना,' नावाचें पुस्तक करून त्यांचे चरणीं अर्पण केलें व त्या पुस्तकाचें उपजण गोरक्षणास दिलें. तीं पुस्तकें तेथें असतीलच.

✓ ' धिरो न शोचति ' (कठोपनिषत्) आत्मज्ञानी धैर्यवान हे कवी शोक करीत नाहींत आणि कदाचित् त्यांची वृत्ति शोकपर झाली तर सदृत्तीवर आणण्यास दुसऱ्याचे उपदेशाची आवश्यकता नाहीं; ते स्वतःच शोकवृत्तीचा त्याग करितात.

मेधा गुजराथी महाराजांचा प्रेमळ शिष्य होता. त्याने महाराजांची अत्यंत कष्टाने सेवा केली. (आपले मालकाचे आज्ञेने) पण सेवा करीत असता त्याला दुर्बुद्धी झाली की, या मुसलमानाला मी स्नानास पाणी कां घालावे ? असा विचार करून तो सेवा ठाकून देशांत गला | तेथे विमार पडला. विमारीतून दुरुस्त होऊन शंकराचे दर्शनास गेला तो त्याला शंकराचे जागी शंकराची पिंडी न दिसतां साईमहाराज दिसले. तेव्हां तो पुनः शिर्डीस आला. त्याच्या देहातील किल्मिश नाहीसे व्हावे म्हणून त्याला गायत्री पुरश्चरण करण्यास सांगितले. ते त्याने केले व त्याची सांगता महाराजांनी चांगली केली. तो शिष्य मरण पावला तेव्हां महाराज स्वतः आले व त्याचे सर्वांगारून हात फिरविला आणि पांच मिनिटे पुष्कळ रडले. पण 'लगेच आतां किती रडसील' असा आपणच आपल्यास उपदेश करून अर्थात 'धीरो न शोचति' या कठोपनिषदाचे तत्वाप्रमाणे शांत वृत्ती ठेवून त्याची सक्रिया करण्यास आज्ञा दिली.

'यमात्मानमभिव्यस्य सर्वाश्च लोकानाप्नोति' छं. उ. अ. ८ खं० ७ मं.२

ज्या आत्म्याचा शोध केला असता त्रैलोक्य प्राप्त होते (अर्थात त्रैलोक्याचे ज्ञान होते त्या आत्म्याला जाणावे). साई महाराजांनी या श्रुतिवाचनाप्रमाणे आत्म्याचे पूर्ण ज्ञान करून घेतले होते. म्हणून त्यांना भूत भविष्य वर्तमान सर्वकाळाचे ज्ञान होते. सारांश ते सर्वज्ञ होते

साईमहाराजांस लिहितां वाचतां येत नव्हते अशी सर्वांची आहे, व ती खरी असली तरी- वरीरु श्रुतिवाक्याप्रमाणे- ते सर्वज्ञ असल्यामुळे लेखन वाचन जाणणाऱ्यांचे कार्य ते करीत असत.

रा. दीक्षित यांची मुलगी मरण पावली तेव्हां त्यांना अत्यंत शोक झाला याच सुमारास त्यांनी बोलाविलेल्या भावार्थ रामायणाची व्ही.पी. येऊन पोचली. ती घेतल्यावर रामायण वाचावयाचे पण गुरूचे आज्ञे-शिष्याय वाचावयाचे नाही असा त्यांचा क्रम असे त्या प्रमाणे महाराजांना तो ग्रंथ त्यांनी दाखविला. महाराजांनी पुस्तक उघडून ते उलट्टे धरिले व त्याची वरीच पाने काढली, शेवटी किष्किंधा कांडातील याज्ञीचा वध ज्ञान्यांतर तारा शोक करीत असता रामाने उपदेश केला ते प्रकरण

काढून दीक्षितांना दिले व हे वाच म्हणून सांगितले. शोकाचा परिहार होण्याला तो उपदेश उत्तम आहे पण ज्याला वाचता येत नाही तो नेमके तेंच प्रकरण कसे काढील? ह्यावरून ज्याला आत्मज्ञान होते त्याला सर्व समजते हे श्रुतीचे वाक्य खरे आहे. व त्याप्रमाणे त्यांचे ज्ञान होते.

साईदासानुदास.

कृष्ण जगेश्वर भीष्म.

रा. रा. हरी सिताराम दीक्षित यांनी लिहून ठेवलेले अनुभवः—

(१)

महाराज निरनिराळ्या रूपाने आपल्या भक्तांकडे जात. व नंतर त्याची खूणही देत असत. एकदा नानासाहेब चांदोरकरांनी महाराजांसाठी नैवेद्याचे ताट आणले व महाराजांना पुरणाच्या पोळ्या आवडतात असा त्यांचा समज असल्यामुळे मुद्दाम पुरणाच्या पोळ्या तयार करवून नैवेद्यात नेल्या होत्या. नानासाहेब ताट घेऊन गेले तेव्हां महाराज नुकतेच जेऊन बसले होते. नाना साहेबांनी महाराजांना जेवण्याबद्दल प्रार्थना केली तेव्हां ते म्हणाले मी आतांच जेवलों. तू ताट ठेऊन आपल्या विन्हाडी जेवायवाला जा. आज्ञा झाल्यामुळे नानासाहेब गेले पण जाताना माधवराव देशपांड्यांना सांगून गेले “तुम्ही येथेच थांबा आणि महाराजांना या ताटांतले कांहीं खाल्ले की मला येऊन सांगा म्हणजे मी जेवायला वसेन.” त्याप्रमाणे माधवराव महाराजांचे जवळ बसले आणि नानासाहेब घरी त्यांची वाट पहात बसले. थोडा वेळ गेल्यावर महाराजांनी माधवरावांना विचारले “नाना जेवला का”. ते म्हणाले “नाहीं. आपण या ताटांतले कांहीं खाल्ले म्हणजे ते जेवायला बसणार आहेत”. त्यावर महाराज हांसून म्हणाले “अरे तोट वाढीत असतानाच माझीच्या रूपाने जाऊन त्याचा नैवेद्य खाल्ला” त्याला म्हणावे तू आता जेवायला बस. अर्थात् हे नानासाहेबाना माधवरावांकडून कळल्याबरोबर ते आनंदाने जेवायला बसले.

तसेच एकदा नानासाहेबांना महाराजांनी सांगितलें "अरे कोणी आपल्या दारी मागावयाला आलें तर त्याला आपल्या शक्तिप्रमाणें द्यावें. आपल्याजवळ द्यावयाला नसलें तर निदान त्याच्याशीं गोड शब्द तरी बोलावें" हा बोध झाल्यानंतर लवकरच नानासाहेब आपल्या गांठी गेले. दोन चार दिवस झाल्यानंतर एक म्हातारी भिक्षा मागावयास त्यांच्या दारी आली तिला "भिक्षा नाही" असें नोकरांनीं सांगितलें. ती जरा लोचटपणा करूं लागली. त्याबरोबर स्वतः नानासाहेबांनीं तिला दरडावली. त्यानंतर नानासाहेब जेव्हां पुनः महाराजांकडे आले तेव्हां महाराजांनीं विचारलें "नाना मी तुला मागच्या खेपेस सांगितलें कीं कोणी आपल्याकडे मागावयला आलें तर त्याच्याशीं गोड बोलावें तें विसरलास ना ? मी म्हातारीच्या रूपानें तुझ्याकडे आलो होतो तर मला शिष्याच भिळाल्या' नानासाहेब अर्थात् खजील झाले.

एकदां म्हाळसापतीकडे एक कुत्री गेली. ती आंगळ दिसत असून तिच्या मुखांतून लाल गळत होती. म्हाळसापतीनें तिला एक टोला मारला व ती ओरडत ओरडत निघून गेली. पुढें म्हाळसापती दर्शनास गेले तेव्हां महाराज म्हणाले "आम्ही मोठ्या आशेनें भक्ताकडे (म्हाळसापतीला बहुतेक लोक "भक्त" म्हणतात) गेलो तो आम्हाला टोलेच खावे लागले."

या व अशा लीलांचा हेतु भक्तांना शिक्षण देण्याचाच असतो. महाराज गेह्नीक्षणत "अरे कोणालाही हाड हाड शिड शिड करूं नये. आपल्याकडे कुत्रा, मांजर, कोणीही येतें तें कांही तरी संबधामुळेच येतें. आपण कोणाचाही कंटाळा करूं नये." महाराज नुसता तोंडागेच बोध करून राहात नसत. तो बोध निरनिराळें प्रकारांनीं ठसवीत असत. एकदां महाराजांनीं असा बोध केला आणि दोन तासांनीं आम्ही मंडळी वाड्यांत जेवायला बसलो असता पायन्यापाशीं एक कुत्रें आलें. आम्ही त्याला हांकलें तेव्हां तें कुत्रें समोरच्या विन्हाडकन्याच्या पायन्यापाशीं गेले. तेथें त्याला मार बसला व तें मोठ्यानें ओरडत बाहेर गेले. त्याचे ओरडणें ऐकल्याबरोबर महाराजांस संकाळ्या शब्दांची आठवण आली आणि असें वाटलें कीं, आपण कुत्र्याला हांकललें तर तें करितो भाकरीचा तुकडा

वेऊन लाव फेकला असता ह्मणजे कुत्रें गेले असतें आणि त्याला मार वसला नसता. त्याच दिवशी तिसरे प्रहरी दास गणूचें कीर्तन झालें व त्यांत श्रीविठोबांनीं कुत्र्याचें रूप घेऊन नामदेवाकडे जाऊन भाकर नेली असतां नामदेव तुपाची वाटी घेऊन "देवा कोरडी भाकर खाऊं नका हें तिच्या वरोवर तूच ध्या" असें ह्मणत ह्मणत धांवले. ती कथाभाग कीर्तनांत निघाला आणि त्याच दिवशी संध्याकाळीं मारुतीचे देवळांत रा. माधवराव आडकर भक्तिलीलामृत वाचित असत त्यांतही तोच भाग निघाला. अशा तऱ्हेनें महाराजांनीं सकाळीं केलेला बोव त्यांनींच दृढ करून दिला.

कित्येक वेळीं भक्तांचें कोड पुरविण्यासाठीं व त्यांना समाधान देण्यासाठीं त्यांचेकडे निरनिराळें रूपानें महाराज जात.

प्रतिज्ञा (२)

मला महंजोचें प्रथम दर्शन घडलें तेव्हां माझे मित्र रा. रा. गोविंद रघुनाथ दाभोळकर यानांहीं दर्शन घडावे अशी मला इच्छा झाली म्हणून मी त्यांना शिर्डीहून पत्र लिहिलें व महाराजांचें दर्शन त्यांनीं अवश्य ध्यावें असा त्यांना आप्रह केला. त्यानंतर कांहीं दिवसांनीं त्यांची माझी भेट झाली. तेव्हां ते म्हणाले "मी दर्शनास अवश्य जाईन, पण गुरूचा उपयोग काय तें कांहीं मला कळत नाही. मला वाटतें सगळें आपणें आपल्यालाच केले पाहिजे." त्यानंतर ईस्टरचे सुटींत त्यांनीं दर्शनास जाण्याचा विचार केला. ते ज्या दिवशीं निवणार होते त्याच दिवशीं त्यांना खबर लागली कीं, त्यांच्या फका स्नेहाचा एकुलता एक मुलगा वारला व त्यावेळेस त्या स्नेहाचे गुरु तेथेंच होते. हें ऐकल्यावरोवर दाभोळकरांनीं शिर्डीचा वेत रहित केला. तितक्यांतच दुसऱ्या एका स्नेहाची गांठ पडून शिर्डीस जाण्याचा प्रयत्न झाला व ते त्याप्रमाणें निघाले. ही मेल दादरास उभी राहत असा त्यांचा समज असल्यामुळें ते दादरास जाण्यासाठीं निघाले तोंच वाद्याचे स्टेशनावर त्यांना एक मुसलमान गृहस्थ भेटला व त्यानें मेल दादरास उभी राहत नाही, तुम्ही बोरी-बंदारसुजा असें सांगितले. त्याप्रमाणें ते बोरीबंदारास गेले व दुसरे दिवशी

सकाळीं शिर्डीस येऊन पोहोचले. महाराजांचे दर्शनास जावयास अवकाश होता म्हणून ते एका गृहस्थावरोवर बोलत राहिले. त्यावेळेस 'गुरूचा उपयोग काय' याच विषयावर बोलणें चाललें होतें. पुढें आम्ही सर्व मंडळी महाराजांकडे गेलों. तेथें वसव्यावरोवर महाराजांनीं दाभोळकराकडे तोंड करून मला विचारलें 'हा हेमाडपंत काय म्हणत होता?' मी म्हटलें "बाबा आपल्याला सर्व ठाऊकच आहे" पुढें दुसरे दिवशीं मला जाण्याची परवानगी मागावयाची होती म्हणून मी म्हटलें "बाबा आज निवाण्याचें का?" महाराज म्हणाले "होय" त्यावर एकानें विचारलें "बाबा कोठें जावयाचें?" महाराज म्हणाले "अरे वरती". तेव्हां त्यानें फिरून विचारलें "बाबा, वाट कशी आहे?" त्यावर महाराज म्हणाले "वाटा पुष्कळ आहेत. छिकठिकाणांहून जातात. आपल्या येथून ही एक वाट जाते. वाट तर विकट आहे. वाटेत वाव आहेत, रीस आहेत" तेव्हां मी विचारलें "पण बाबा वाटाड्या वरोवर असला तर?" त्यावर महाराज म्हणाले "वाटाड्यावरोवर असला म्हणजे कांहीं पंचाइट नाही. मग वाव वाजूला होऊन जातात, रीस वाजूला होऊन जातात. नाही तर एक मोठी खाई आहे. तीत पडण्याची भीति असते" अर्थात् हें संभाषण झालें याचा परिणाम दाभोळकरांचे मनावर बराच झाला व आपल्या प्रश्नाचें उत्तर मिळालें असें त्यांना वाटूं लागलें. त्यानंतर महाराजांनीं ज्यांना वेळोवेळीं निरनिराळे अनुभव दिले व आतां ते महाराजांचे पूर्ण भक्त बनले आहेत.

(३)

एकदां महाराजांचें जेवण चाललें असतां एक कुत्रें येऊन त्यानें ताकाचे उमरेळांत तोंड घातलें. त्यावरोवर फकीरवावा जे तेथें जवळच बसले होते त्यांनीं तें ताक फेकून देण्याविषयी एका मुलाला सांगितलें व तो तें फेकणार इतक्यांत महाराजांनीं "काय आहे!" म्हणून विचारलें तेव्हां फकीरवावांनीं हकीगत सांगितली. त्यावर महाराज म्हणाले "वापू तें ताक तर चांगलें आहे. तें घरीं येऊन जा व तिसरे प्रहरी त्याची कडी करून आण; ती आपण खाऊ" अर्थात् फकीरवावांनीं तें घरीं नेलें व कडी करून आणिली व ती महाराजांनीं खाई.

(४)

वापूजीशास्त्री सुटवी १९१८ चे फेब्रुवारी महिन्यांत महाराजांचे दर्शनास आले होते. त्यांनी गंगा आणि ली होती तिचा अमिपेक महाराजांना यथाविधी करण्यांत आला. त्यानंतर शास्त्रीबुवांनी श्रीरामदासनवमीसाठी सज्जनगडास जाण्याची परवानगी मागितली. महाराजांनी परवानगी दिली व म्हणाले "तेथेही आपणच आहोत व येथेही आपणच आहोत." शास्त्रीबुवा सज्जनगडास गेले तेथे दासनवमीचे दिवशी पाहाटेस पांच वाजता महाराजांनी शास्त्रीबुवास प्रत्यक्ष दर्शन दिले इतकेंच नव्हे तर शास्त्रीबुवांनी महाराजांचे थोडा वेळ पाय चुरले व मग महाराज अदृश्य झाले.

(५)

रावबहादुर साठ्यांचा वाडा बांधण्याची सुरवात केली तेव्हा निंबाचे झाड पुढे बांधकामाला नडेल असे समजून मंडळींनी महाराजांस ते झाड तोडण्याविषयी परवानगी मागितली. महाराज म्हणाले 'आपण कशाळा झाड तोडावे'. पुढे काम वरेंच झाल्यानंतर त्या झाडाचा थोडासा भाग नडू लागला तेव्हा महाराजांना फिरून विचारलें. तेव्हा महाराज म्हणाले 'आडवे आलें की कापून काढलें पाहिजे. जेवढा भाग नडत असेल तेवढा कापून टाका.'

(६)

महाराजांचे एका भक्ताला कर्ज वरेंच झालें होतें. एका सावकारानें त्याचे वर हुकुमनामा मिळविला. त्याचे जवळ त्यावेळेला पैशाची सोय नव्हती तरी पण मिळकत होती. सावकार कांहीं केल्या थांबेना. इतक्यांत सर्व भक्त मंडळीच्या मनांत त्या भक्ताचे येथें असलेल्या महाराजांचे तसविरी पुढे नाम सप्ताह करण्याचे ठरलें. त्या भक्तानेही ते मोठ्या आनंदाने कबूल केले. सावकाराला वाटलें ही संधी बरी आहे. त्याने तातूंतच जप्तीचे वारंट काढवून तो वेलिकुला घेऊन त्याचे वरी मेळा. नाम सप्ताह सुरू होता. कर्जदार भक्त सावकाराजवळ गेले व म्हणाले "वरें आहे. आपल्याला वाटेण तें सामान घेऊन जा. आम्हाला प्रयोजनाला महाराजांनी

आमचो जागो मोकळी करून दिली असें समजून जें होतें तें त्यांच्याच इच्छेनें होतें " इतकें म्हटल्यावर सावकाराला महाराजांनीं इतकी उपरती करून दिली कीं त्यानें तावडतोष जप्तीचे वारंट रद्द करवून घेतलें व पुन्हां कधीं काढलें नाहीं.

(७)

हरिद्वारचे बुवा रोन सकाळचे बैठकीचे वेळेस महाराजांचे समोर खांबाजवळ बसत असत. एकदां त्यांना येण्याला उशीर झाला व एक मुलगी त्यांच्या नेहमीच्या जाग्यावर जाऊन बसली. ते आले तेव्हांही ती उठली नाहीं. मग त्यांनीं तिला उठावयास सांगितलें व ती उठली व ते तेंथें बसले. महाराजांनीं त्यांना पांच मिनिटें बसूं दिले व म्हणाले खालीं सभामंडपांत जाऊन बसा. त्या प्रमाणें ते गेले. कांहीं वेळांनें ते पुनः वर आले व आपल्या जागेवर बसूं लागले. महाराजांनीं त्यांना पुनः खाली जाण्यास सांगितलें तेव्हां अर्थात् त्यांना पटलें कीं मुलीला उठविल्यावद्दल हा आपल्याला धडा मिळत आहे.

(८)

मी एकदां नवरात्राच्या आरंभी नागपुराहून निवून शिर्डीस गेलों. दसरा तेंथेंच झाला. मंडळीनीं आपापल्यापरी महाराजांना फळफळावळ मेवा मिठाई वगैरे दिली. माझ्याजवळ फळें नव्हतीं. माझी पूजा नेहमी प्रमाणें साधी होती. कांहीं फळें असतीं तर वरें झालें असतें असें वाटलें. धोड्या वेळांनें महाराजांनीं दाक्षे वाटली. मलाही कांहीं दिली. महाराजांनीं सगळीं वाटून टाकिलीं आपल्यासाठीं. एकही ठेवले नाहीं. हे पाहून आपल्याला दिलेल्या दाक्षापैकी कांहीं आपण महाराजांना द्यावीं असें माझ्या मनांत आलें व त्याप्रमाणें मी कोळेंही महाराजांनीं मी दिलेली दाक्षे घेतली व खालीं अर्थात् माझ्या दसऱ्याच्या पूजेवद्दलची माझी खिन्नता जाऊन मला आनंद झाला.

(९)

माझे एक मित्र एके दिवशीं वाघ्यास महाराजांचे तसबिरीची पूजा करीत होते. महाराजांना वाघ्यासाठीं फळें ठेविलीं होती त्यांत एक मोठें

श्रद्धायोग्याचें अति उत्तम फूल होते. तें महाराजांना वाहावें असें त्यांचे मनांत आलें पण फूल मोठें असल्यामुळे गंधानें चिकटविण्यासारखें नव्हतें. मग त्यांनी आठवण झाली की महाराज फूल नेहमी नाकाळा लावतात. त्याप्रमाणें त्यांनी फूल तसविरीत नाकाजवळ नेलें. अर्थात् नाकाजवळ नेऊन लगेच खाली ठेऊन द्यावयाचें असा त्यांचा विचार होता पण तें फूल नाकाळा लावतांच तें चिकटलें. त्यांनी तें तसेच तेथें राहूं दिलें व तें संध्याकाळपर्यंत तसेच राहिलें.

(१०)

शिडीस बाबु खिर्बडीकर नांवाचा ब्राह्मण होता. त्याचो मुळगी शांति नांवाची तीन वर्षांचे घराची असतां साठ्यांच्या वाड्यांच्या पिछाडीस असलेल्या विहिरींत पडली व कांहीं वेळ तेथें राहिली. मग तिला काढली व पाहिले तो तिला कांहीही लागलें नव्हते. ती म्हणूं लागली मला साई-वावांनी वरचे वर झेलून ठेविली होती. ती स्वतःला बावांची बहिण म्हणविते व महाराजांचे तिच्यावर प्रेम असें.

(११)

रा. रा. चिदंबर केशव गाडगीळ या नांवाचे महाराजांचे एक भक्त होते. तें सरकारी नोकरीवर होते. कांहीं दिवस नगरास कलेक्टराचे चिटणीस होते. पुढें शिन्नरास मामलेदार होते. त्यांना वेळोवेळी दर्शनाचा लाभ घडत असे. शिन्नराहून त्यांची बदली कोठें लांव झाली व ताबडतोव जाऊन रुजू होण्याचा हुकूम मिळाला. महाराजांचे दर्शनास जाण्याचा अवकाश राहिला नाही. ते कोपरगांवाकडूनच आगगाडीने गेले पण दर्शनास जातां येत नाही याबद्दल त्यांना फार दुर दुर लागली. पुढें गाडी चालली असतां एकाएकी खिडकीघाटें एक कागदाची पुडी त्यांचे अंगावर येऊन पडली. उबडून पाहतात तो त्यांत उदीसारखी पूड दिसली. त्यांनी ती जतन करून ठेविली. पुन्हा दर्शनास जाण्याचा योग आला तेव्हां महाराज त्यांना आपण होऊन म्हणालें “ तूं आला नाहीस म्हणून मी तुला उदी पाटविली ती पोहोचलीना ? ” गाडगीळांना हे शब्द ऐकून गर्हिवर आला. पुढें ती उदी त्यांनी एका ताडतांत घालून ठेविली. व ती शेवट पर्यंत त्यांचे जवळ होती.

(१२)

मला कांहीं कामा करितां इंदुरला जावयाचें होतें. अर्थात् मनमाड वरून जावयाचें असल्या कारणानें श्री सद्गुरु साईबाबांचें दर्शन घेऊन पुढें जाण्याचा माझा विचार ठरला. माझ्या स्नेही मंडळींनी मला शिर्डीस जाऊं नका असें वजावले. ते म्हणाले वावा तुम्हाला वेळेवर जाण्याची परवानगी देणार नाहीत. मी त्यांना म्हटलें इंदुरास जाण्याला अद्यापी दोन दिवसांची अवधी आहे व तितक्यांत शिर्डीस महाराजांचे दर्शन घेऊन पुढें जावें असें माझ्या मनानें घेतलें आहे. माझा संकल्प ठरल्याप्रमाणें मी शिर्डीस गेलों. श्री सद्गुरु साईबाबांचे दर्शनासाठी मशिदीत गेल्याबरोबर तूं कोव्हां जाणार म्हणून मला विचारलें. आपण आज जाण्याची आज्ञा घाल तर मी आज जातो असें मी समर्थाना म्हटलें. परंतु मला दोन दिवस रहाण्याला सवड आहे; असें ही मी श्री सद्गुरु साईबाबांना सांगितलें. हें सांगितल्यावर बाबांनीं “दोन दिवस राहून जा” असें म्हटलें. श्रीच्या आज्ञेप्रमाणें मी दोन दिवस राहून पुढें इंदुरास गेलों. अर्थात् माझ्या मित्रांची मीती निरर्थक ठरली.

(१३)

सखाराम हरी उर्फ वापुसाहेब यांच्या मातुश्री वारल्या तेव्हां त्यांचे उत्तर कार्यासाठी नाशकास जाण्याचें त्यांनीं ठरविलें व जाण्याची परवानगी महाराजांजवळ मागितली. महाराजांनीं परवानगी देण्याचें एकेक दिवस लांबणीवर टाकलें. वापुसाहेबांनीं महाराजांस सांगितलें माझ्या शाखेचा ब्राह्मण येथें नाही व मला आज नाशकास गेलेंच पाहिजे. महाराज म्हणाले दोन प्रहरी पाहू-हें बोलणें कालावर एक घटका गेली नाही. तोंच एक चांगला विद्वान वैदिक ब्राह्मण जोगांच्या शाखेचाच येथें आला. अर्थात् मग नाशकास जाण्याचें कारण उरलें नाही व सर्व उत्तरकार्य येथेंच झालें. शेवटच्या दिवशीं जोगांनीं परवानगी मागितली त्यावेळीं मी जवळ होतो व मी म्हटलें “वावा, चला आपण वापुसाहेब व मी असे” अर्थ निघूं, वाटो वापुसाहेबांना नाशकास सोडू व मग मुंबईस जाऊं त्यावर महाराज म्हणाले “मी कधीं कुणाला सोडणारा माणूस नाही.”

आतांपर्यन्त छापून आलेल्या महाराजांच्या लीला.

एका मुलीला अर्धांगवायूचा झटका आला होता, तोही उदीनेच बरा झाला. शेंकडोशें लोकांचे निरनिराळे रोग नुसत्या महाराजांच्या उदीने बरें झाल्याची उदाहरणे आहेत. तीं सर्व येथें देणें शक्य नाहीं; पण माझ्या एका बंगाली मित्राकडून आलेल्या पत्रातील लहानसा उतारा देऊन हें प्रकरण पुरें करितो:—

“ I am glad to inform you, that, the **Vibhuti** you so kindly gave me, while I was in Bombay, has worked wonders. I have tried it in cases of Rheumatism, Dropsy, Diabetes and Angina Pectoris. In one and all cases it has given immediate relief. If you can kindly spare some more quantity of it, I shall be very much obliged. I have a large number of coolies and staff at my disposal and I wish to use it in difficult cases.

भाषांतर:-“मी मुंबईस असतांना आपण मला जी विभूती दिली तिनेच मत्कार केले आहेत, हे कळविण्यास मला आनंद वाटतो. ती मी संधिवात, जलोदर, मधुमेह व हृदयाचा विकार असलेल्या माणसांस देऊन पाहिली, आणि एकूण एक विकारांत तिच्यापासून ताबडतोब आराम वाटला. आपण पाणखी थोडी पाठवू शकाल, तर मजवर फार उपकार होतील. माझ्या कामावर मजूर आणि कारकून वगैरे मिळून फार मंडळी आहेत, आणि कठीण दुखण्यामध्ये तिचा उपयोग करावा, अशी इच्छा आहे.”

महाराजांकडे तऱ्हेतऱ्हेचे लोक तऱ्हेतऱ्हेचीं गान्हाणीं आणि तऱ्हेतऱ्हेच्या मागण्या वेऊन जातात, आणि महाराजांनीं आज्ञांवाट दिली म्हणजे त्यांचीं गान्हाणीं दूर होतात, आणि इतर कामना असतील त्या

सकल होतात. रोग तर बरे होतातच, पण भूतबाधेच्या संबंधानेही लोकांना हटकून अनुभव येतात.

मोगलाईत परभणी येथे एक गृहस्थ आहेत. त्यांच्या येथे बरेच चमत्कारिक प्रकार होत असत. नवा कपडा आणून खुंतीवर ठेवला, की, आपोआप जळावयाला लागावयाचा. मुलांसाठी अन्न झांकून ठेविलेले असेल ते नाहीसे व्हावयाचे, किंवा कधीकधी त्यांत किडे पडावयाचे त्या गृहस्थाने विन्हाड बदलले तरी तोच प्रकार चालू होता. मग त्याने दुसऱ्या गांवी बदली करून घेतली, तरी काही उपयोग झाला नाही. पुढे तो गृहस्थ महाराजांच्या दर्शनास आला. महाराजांनी त्याला आशिर्वाद दिला, आणि त्या दिवसापासून सर्व प्रकार बंद झाला, असें मग त्यानेच लिहून पाठविले.

एका पारशी व्यापाऱ्याचा मुलगा एकाएकी नाहीसा झाला. बापाने पुष्कळ शोध केला, व त्या कामांत चारपांच हजार रुपयेही खर्च केले. शेवटी मी शिडीस असतां महाराजांच्या चरणीं हकीगत निवेदन करून ते उत्तर देतील ते कळवावे, अशा अर्थाचे त्याने मला पत्र लिहिले.

महाराजांना हकीगत सांगतांच “मुलगा दक्षिणेकडे गेला आहे, खुशाल आहे. आणि आपण होऊन येईल,” असें म्हणाले. त्याप्रमाणे तो मुलगा लवकरच परत आला, आणि मी महाराजांना विचारले त्या वेळेस तो मद्रासेस होता, व खुशाल होता, असें त्या पारशी गृहस्थाने मला सांगितले.

एका पारशी गृहस्थाचा मुलगा वेडा झाल्यामुळे पुण्याच्या इस्पितळांत ठेविला होता. त्या मुलाची स्थिति बापाला पाहवना, इतकी वाईट होती व तिच्यांतून मुक्त होण्याची कांही आशा दिसना. मुलाचा बाप महाराजांच्या दर्शनास गेला आणि महाराजांनी तुझा मुलगा बरा होईल असा आशीर्वाद त्यास दिला, व मुलाला घरीं वेंऊन येण्याविषयी सांगितले. इस्पितळांतली मंडळी त्याला सोडतील की नाही, ही त्या गृहस्थाच्या मनांत शंका उत्पन्न झाली; पण घरीं वेंऊन पहातो तो त्याच्याकडून पत्र आले, की, मुलगा येथे खातपीत नाही. त्याचे वजन कम

होत चालले आहे, तर तुम्ही त्याला दुसरीकडे ठेवण्याची व्यवस्था करावी. अर्थातच तो गृहस्थ मुलाला घरी घेऊन आला. आठ दिवसांत मुलगा इतका सुधारला की, मेंदूच्या किंचित् अशक्तपणाशिवाय कांहींही विकार राहिला नाही. पुढे तो अशक्तपणाहि कमी झाला आणि तो मुलगा आपल्या वडिलांवरून पूर्वीप्रमाणे धंदा करू लागला आहे.

मुंबईचे एक प्रभु गृहस्थ हायकोर्टांत वकील आहेत. त्यांचा भाऊ वेडा झाला होता आणि त्याला ठाण्याच्या वेड्यांच्या इस्पितळांत ठेविला होता. वकीलसहचर शिर्डीस गेले आणि भावासंबंधाने त्यांनी गॅट्टोहाणें घातलें. महाराजांनी आशीर्वाद दिला. पुढे त्या भावाची रजा संपत होती ती तीन महिने आणखी वाढवावी असे वाटल्यावरून त्यांनी ठाण्याच्या सिव्हिल सर्जनजवळ सर्टिफिकेट मागितलें. त्यांनी ते देण्याचे नाकारिलें. ते म्हणाले तुमचा भाऊ बुरा होणे शक्य नाही, तेव्हां तो तीन महिन्यांनी बरा होईल असे खोटे सर्टिफिकेट मी कसे देऊं ? असे जरी सिव्हिल सर्जनचें ठाम मत पडलें, तरी महाराजांचा शब्द खाली गेला नाही. तीन महिन्यांच्या आंत वकीलाचा भाऊ चांगला झाला, आणि आपल्या कामावर रजू होऊन तो हल्ली पूर्वीप्रमाणे चाकरी करीत आहे.

एकंदरीत, महाराजांच्या आशीर्वादानें आधिव्याधी दूर झाल्याची हजारां किबहुना लाखों उदाहरणें सांपडतील. शरणागतांच्या आधिव्याधी दूर करावयाच्या हें संतांचें ब्रीदच आहे. मात्र ते खरेखरे 'शरणागत' असे पाहिजेत. व्यवहारांत काय किंवा परमार्थांत काय, निष्ठेशिवाय फलप्राप्ति नाही.

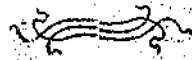
ज्याची निष्ठा शाबूत त्याला देव पावेळच. महाराज निष्ठेवर निःशय आपल्या संभाषणांत जोर देत असतात. त्या निष्ठेचेंच एक अंग-पण अतिप्रधान अंग-सबुरी किंवा धीर धरणे, हें आहे. ही सबुरीसुद्धा प्रपंच आणि परमार्थ या दोन्हींमध्ये अत्यावश्यक आहे, आणि या सबुरीसंबंधानेही महाराज पुष्कळदां उपदेश करीत असतात.

महाराजांचा सर्वसाधारण उपदेश थोड्या शब्दांत सांगतां येण्यासारखा आहे, तो असा:—

“ परमेश्वर आहे व त्याच्यापेक्षां कोणी मोठा नाही. तो सर्व चराचरांमध्ये भरून उरला आहे. त्याची लीला अगाध आहे. उपनह तो करितो, राखितोहि तोच वाढवितोही तोच आणि मारितोहि तोच तो ठेविल तसें रहावे. त्याच्या मर्जांत आपण राजी रहावे, तळमळ करू नये. त्याच्या इच्छेशिवाय झाडाचें पान हालत नाही. प्रत्येकानें नेकीं वागावे. सदसद्भिचारशक्ति जागृत ठेवावी. आपलें कर्तव्य आपण करावे पण कर्तेपणाचा अभिमान आपल्याकडे न घेतां कर्तृत्व परमेश्वराला द्यावे, आणि फलहि त्यासच समर्पण करावे, म्हणजे आपण अलिप्त राहून कर्म आपल्याला बाधक होणार नाही. सर्व भूतमात्रांशी प्रेमाने वागावे. वादावादी करूं नये. कोणी कांहीं बोललें तरी ऐकून घ्यावे कोणाच्या बोलण्यानें आपल्या आंगाला भोकें पडत नाहींत. कोणाची बरोबरी करूं नये. कोणाची निंदा करूं नये. कोणी कांहीं केलें तरी तिकडे आपण लक्ष्य देऊं नये. ज्याचें त्याच्या संगें, आपलें आपल्या संगें. कष्ट करित असावे, रिकामें राहूं नये. देवाचें नांव घ्यावे, पोथीपु-राण वाचावे, आहारविहार स्वभां नयेत, पण नियमित असावे.” वगैरे.

महाराज उपदेश करितात तो बहुतेक गोष्टीरूपानें असतो. त्या गोष्टींचा अर्थ जो तो आपापल्या अधिकाराप्रमाणें करतो; पण प्रत्येकाला कांहीं तरी त्यापासून बोध मिळतो. महाराजांच्या गोष्टी व त्यापासून निव-गारा बोध यांचा जर कोणी संग्रह केला, तर तो महाराजांच्या भक्तासच नसूहे, पण बहुजनसमाजालाही अत्यंत हितकारक होईल, यांत मला अगदी शंका नाही. हा उद्योग करण्याविषयी महाराजांनी आपल्या एका अधिकारी शिष्याला प्रेरणा करावी, अशी महाराजांची प्रार्थना करून ही प्रस्तावना संपवितों.

वावांचे एक लेखक.

स्फुट विषय.

रा. रा. निळकंठ रामचंद्र सहस्रबुध्दे गव्हर्नमेंट पेन्शनर व प्रस्तुत सावंतवाडी संस्थानचे हिज हायनेस दि महाराजा सरदेसाई राजाबहादुर यांचे प्रायव्हेट सेक्रेटरी यांनी रचिलेला

(-नित्यपाठ-) अष्टक.

श्रीसाईनाथ

नमो साईनाथा नमो दीनबंधो । यशैश्वर्य वैराग्य श्रीधर्मसिंधो ॥
नमो ज्ञानमूर्ते नमो ब्रम्हरूपा । नमोसद्गुरो शान्तमूर्ते अरूपा ॥ १ ॥
-नमो निष्क्रिया निर्गुणा निर्विकारा॥किती पाहसी माझिया दुर्विकारा॥
मला तूं न होसी सख्या साह्यदाता । अशा पामरा कोण तारीळ ताता ?
तुवा भेटण्या लाविला काळ फार । नको ह्यापुढे घोर संसार भार ॥
किती दीन होउं किती क्लेश साहू । कधीं सौख्य देसी किती वाट पाहू ॥
लखोबा* निमीत्ते तुझा दास दीन । कृपापात्र हा जाहला तेवि लीन ।
दुःस्या पादयुग्मीं तरी स्वीकृताते । त्वरेनें सख्या धाडिहो सत्यदाते ॥
पदा सोडण्या काय मी हो न लाजे । सुखे आड येवो सदा कर्म माझे ॥
मला व्यर्थ चिंता तयाची किमर्थ । तयाला निवारावपा तूं सूप्रर्थ ॥
समर्थोत्तीया सेवका वक्र पाह । असा सर्व भूमंडळीं कोण आहे ॥
समर्थोत्तिही काय मिथ्या ह्यणात्री । तुझी योग्यता अल्प कोणीं गणावी ॥
मला मुक्तीचें भाग्य देतां तुलारे । किती कायसे कष्ट होणार वारे ॥
तुला योग्य वाटे तसें दास्य घेई । स्वधामा मला शीघ्र धाडूनि देई ॥
तुझ्या पादयुग्माविणें अन्य थारा । असेना मला काय सांगूं उदारा ॥
जसा होतसे जीवनावीण मीन । निळोवा तसा त्वत्प्रसादार्थ दीन ॥

* ह्या मासिकाच्या तिसऱ्या अंकातील प्रथम लेखांत ह्याचा खुलासा आहे; तो लखोबा म्हणजे तात्यासाहेब नूलकर असा होय.

नित्यारती

दयाळा साईनाथा, पुर्ण करी मनोरथा,
तवपदीं भक्ती भावें, आलों, शरण मीआतां ॥ दयाळा ॥ १ ॥

संसारिं गुंतलासे, दास तुझा हा पतीत—
पावना त्याजला तूं नको करूं हतचित्त ॥ दयाळा ॥ २ ॥

संसार हा यथासांग, ह्याच जन्मीं सरो वावा,
त्यापुढें मज देई, ज्ञानवैराग्य ठेवा ॥ दयाळा ॥ ३ ॥

अखंड सत्संगाचें, जन्मांतर मज द्यावें, मज करवी गुरुराया,
संतपरित्राण व्हावें ॥ दयाळा ॥ ४ ॥

खलसंहारक मजलां ॥ करूनिया धर्मरक्षी, कृपामेवविंदु हाच,
मागेकीं हा चातक पक्षी ॥ दयाळा ॥ ५ ॥

ऐशापरी प्रपंचातें, साळूनिया लीन व्हावें, सच्चिदानंदरूपीं,
हेंचिदान मज द्यावें ॥ दयाळा ॥ ६ ॥

अत्मज्ञचि तूं वा सत्य, परमेश ब्रह्मरूपीं ॥ सहुरो तारी मज
अंती नेइ स्वस्वरूपीं ॥ दयाळा ॥ ७ ॥

हीच एक भिक्षामुष्टि, मागें होऊनिया कष्टी,
याचक नीलकंठ, देइ त्याजला तुष्टि ॥ दयाळा ॥ ८ ॥

वे० शा० सं० कृ० जा० भीष्म यांनीं केलें

(१) श्रीशंकराचार्यविरचितपरापूजेचें भाषांतरः—

पद

रिक्त न कोठेही मग तुजला आवाहन कैचें ॥ सर्वांचा आधार तूं
तुला आसन तरी कैचें ॥ ध्रु० ॥ स्वतः सिद्ध जो शुद्ध असे तत्पदीं अर्घ्य
कैचें ॥ पवित्र जो का सदा तयाला आचमनार्चीं कैचें ॥ अत्यंतचि जो
निर्मल त्याला स्नानार्चन कैचें ॥ विश्व झांकिलें उदरीं ज्यानें वस्त्र तथा
कैचें ॥ १ ॥ लेप नसे कसलाही ज्यासी त्यासि गंध कैचें ॥ निरीलंब जें
ब्रह्म तयासीं उपवित मगकैचें ॥ वासनाच ज्या न सुगंधित पुष्प तथा कैचें ॥
सुरम्यासिया आभरणाचें महत्त्व तरि कैचें ॥ २ ॥ नित्यतृप्त जो नैवेद्याचे
अर्पण त्या कैचें ॥ तसें त्रयोदशगुणयुत तांबूलभक्षण त्या कैचें ॥ अंत
न ज्या तत्सर्भावती मग परिभ्रमण कैचें ॥ इंद्ररहित जी एक वस्तु त्या
वमन तरी कैचें ॥ ३ ॥ स्तवन करीतां सरले सारे शब्दहि वेदा ॥
पैशा वस्तूचें गायाचें स्तोत्र तरी कैचें ॥ स्वयंप्रकाशक विभो तूं तुला
नीरांजन कैचें ॥ अंतर्वाहिरव्यापक तूं तुज उद्गासन कैचें ॥ ४ ॥ सर्वा-
वस्थीं असें परी पूजन तव नितवाचें ॥ करिती देवा एकबुद्धिनें ब्रह्मनिष्ठ
साचें ॥ परिनसुनि हा ब्रह्मनिष्ठनाशुद्ध चित्त याचें ॥ जाणें सद्गुरु सगुण
रूप सच्चिदानंदसाचें ॥ भावें करिती कृष्णानाथा पूजन पायाचें ॥ ५ ॥

२ " तथा नुक्रम मानसपूजा ॥

भुजंगप्रयात

मनीं आपुनी ध्यान हें सद्गुरूचें ॥

दिलें स्थान त्या चित्त सिंहासनार्चें ॥

पदीं अर्घ्य हें प्रेमवारीमनानें ॥

दिलें कल्पुनी घेतलें सद्गुरूनें ॥ ४ ॥

दिलें चूल टाकावया वारि हस्तां ॥

पुढें बैसवीली गुरुहान मूर्ती ॥

तनु मर्दिली सर्व पंचामृतानें ॥
पुढें घातलें स्नान शुद्धोदकानें ॥ २ ॥

मालिनी

उदरिं जगजयाचे वस्त्र त्या नेसवीलें ॥
विमल गुरुकपालीं गंध हें लावियेलें ॥
उपवित गुरुकंठीं घालुनीया विधीनें ॥
परिमलयुत पुष्पें अपिलीं आदरानें ॥ ३ ॥

इंद्रवजा

नाना परीचे वसनादिकांनीं ॥
आच्छादुनी आणिक भूषणांनीं ॥
शृंगारुनी श्रीगुरुदेवमूर्ती ॥
आपादती देखिलि कामपूती ॥ ४ ॥
तेव्हांपुढें पाकरसामृताला ॥
डेवोनिया सद्गुरु जेववीला ॥
केलें सुखें भोजन सद्गुरुनें ॥
पाणी दिलें आचमना मनानें ॥ ५ ॥

आयी

दिधला जयोदशगुणीं तांबुल मग प्रेमयुक्त गुरुपाणीं ॥
देतां वरदकरें गुरुसद्वी शिष्यांस भक्तियुतपाणी ॥ ६ ॥
झाला कृतार्थ गुरुचेवरद करें शिष्य तोपुनि स्तवन ॥
थकला वेद तथाचें शालत्वे करि करोनिया नमन ॥ ७ ॥

भुजंगप्रयात

प्रभुसी मुखें वर्णितां वर्णवेना ॥
मतीमंद मी बुद्धिसीं आकळेना ॥
परी बोवडे लोक बोले तथासीं ॥
पिता घेउनी लावितो त्या उरासीं ॥ ८ ॥

नरें योग्यता बोल है आदराया ॥
 तरी बोलतो काय हा उद्धराया ॥
 तुवां निर्मिले गोल विश्वोदरीया ॥
 किती मापना शक्ति मातें कराया ॥ ९ ॥
 तथा गोलका निर्मुनिया जिवासी ॥
 सुखी ठेविशी वारुनी दुःखराशी ॥
 नलागे कधी मोडघावे जिवाला ॥
 अशी निर्मिली पंचभूतें सुखाला ॥ १० ॥
 तुझ्यासारिखा दीन दाता न कोठें ॥
 कृपा केली तूं भाग्य माझेंच मोठें ॥
 जिवा नीचय नी पुनर्जन्मभीती ॥
 गुरूचे कृपें लोपली सर्वही ती ॥ ११ ॥
 जरी मुक्ति ना लाधली याच देहीं ॥
 तरी सद्गुरुप्रेम लाधो पुढेही ॥
 अशारीतीनें जाहला गर्भवास ॥
 तरी दुःख ना सद्गुरो मज्मनास ॥ १२ ॥
 करुनी गुरु प्रार्थना त्याचकालां ॥
 परिभ्रामहीं घातलें सद्गुरूला ॥
 नमूनी गुरुहानदीपें पहातां ॥
 खरो शांतिही लाधली आज चित्ता ॥ १३ ॥
 असें चित्त राहो सदा स्थीर पार्यो ॥
 दळो ना गुरो अन्य नाना उपार्यो ॥
 करुनि अशी प्रार्थना सद्गुरूला ॥
 दिलें पूर्ववत्स्थान राहवयाला ॥ १४ ॥

शार्दूलविक्रीडित.

पेशी नित्य करोनि मानस पुजा सद्भावना ठेवुनी ।
 त्याला दर्शन देति सद्गुरु तमा ज्ञानानलें नाशुनी ॥
 जाचोनी मग पुण्य पाप सगळें कर्तव्य राहें तथा ।
 होतो तो ज्ञाणि मुक्त सद्गुरु कृपें देहांच राहोनिया ॥ १५ ॥